

Qishloq hayoti

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IJTIMOIY-IQTISODIY GAZETASI

1974-yil 1-yanvardan chiqqa boshlagan

2023-yil 28-sentabr, payshanba

№ 40 (9256)-son

e-mail: infoqishloqhayoti@yandex.ru

@Qishloqhayoti_gazetasi

МАҲАЛЛА ТИЗИМИНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРИШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев раислигига 26 сентябр куни маҳаллабай ишлаш тизимини янада кучайтириш чора-тадбирлари муҳокамаси юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Мамлакатимизда барча ижтимоий-иқтисодий дастурлар ахри талабидан келиб чиқиб, жойларда амалга оширилмоқда. Бунинг учун маҳаллаларга кўплаб ваколатлар, ташкилий ва молиявий имкониятлар берилди. Маҳалла раиси, ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли, ёшлар етакчиси ҳамда профилактика инспекторидан иборат “бешлик тизими” ташкил этилди.

Лекин уларнинг ўзаро мувофиқ ишлашида камчиликлар, жуда кўп тақоришлишлар бор. Ижтимоий мақсаддаги маблаглар бэззан самарасиз йўналтирилаяпти. Эҳтиёжданд ахолининг масаласини ҳал қилиш вилоят ва республика идорасига боғланиб қолган. Маҳалла ходимлари фаолиятини баҳолаш мезони йўк. Уларнинг кўп вақти “козоз тўлдириш” ва мажлисларга кетаётпи.

Йиғилишда шу каби камчиликлар таҳлил қилиниб, тизимни такомилаштириши ва самарадорлигини ошириш бўйича янги ёндашувлар белгиланди.

Унга кўра, энди маҳалла бошқарувига солиқни ва ижтимоий хизмат ходими ҳам кўшилиб, “маҳалла еттилиги” бўлади.

Эҳтиёжданд ахолини рўйхатга киритиш, моддий ёрдам, субсидия ва

кредит ажратиш каби 70 дан ортиқ масалалар, туман ва вилоят идоралари чиқмасдан, маҳалланинг ўзида жамоати ҳал қилинди. Шунингдек, Бандлик, Тадбиркорлий ва Касаначилик жамгармалари маблаглари ҳар бир маҳаллага тақсимлаб берилади.

Маҳаллада қулай ва электрон иш юритиш йўлга кўйилади. Амалдаги учта платформа – “Онлайн маҳалла”, “Хотин-қизлар”, “Ёшлар портала” ўзаро интеграция қилиниб, ягона тизимда музассамлаштирилади.

“Маҳалла еттилиги” ишини мувофиқлаштирища маҳалла раисларининг ваколатлари кенгайтирилади. Жумладан, улар ҳоким ёрдамчиси, ёшлар етакчиси, хотин-қизлар фаоли, профилактика инспектори, солиги ва ижтимоий ходимини рабbatлантириши ёки интизомий жазо кўллаш бўйича тадимнома киритиш ваколатига эга бўлади.

Шулардан келиб чиқиб, мутасаддиларга “маҳалла еттилиги”нинг вазифаларини аниқ белгилаш ва фаолиятини тўғри йўналтириш бўйича кўрсатмалар берилди. Ижтимоий пойхаларга иммий ва надавлат ташкилотларни ҳам жалб қилиш муҳимлиги айтилди.

Йиғилишда маҳалла тизимини такомилаштиришининг ташкилий чоралари

хам белгиланди. Хусусан, маҳаллаларни ривожлантириш ва кўллаб-куватлаш бўйича республика, вилоят ва туман (шаҳар) кенгашлари жорий этилади. Республика кенгашига – Баш вазир, худудий кенгашларга эса ҳокимлар раҳбарлик қилиди. Кенгашлар “маҳалла еттилиги” кўйиган масалаларга ечим топади, молиявий манбаларини ҳал қилиб беради.

Масъулларга муҳокамада билдирилган барча тақлифларни инобатга олган ҳолда, соҳанинг ташкилий тузилмаси, ваколатлари ва молиялаштириш манбалари кўрсатилган ҳужжат лойиҳаси муҳокама қилинди.

– Биз фаолиятимизнинг биринчи кунларидан ҳамма ишни маҳаллада, ҳалқимиз билан биргаликда ташкил килиб кепаямиз. Бу тизимни босқич-ма-босқич ривожлантиридик. Энди яна кўшимча куч, имкониятлар берилади. Бу ҳам ваколат, ҳам масъулият дегани. Маҳаллалар – давлатимизнинг энг катта замини, – деди Шавкат Мирзиёев.

Йиғилиш сўнгидаги вазирлар ва ҳокимлар, жойлардан маҳалла раислари ушбу йўналишида амалга оширилаётган ишлар ва янги топшириклардан келиб чиқиб келгисидаги иш режалари бўйича ахборот берди.

ЎЗА

ФАРГОНАДА ЭЛЕКТРОБУСПАР ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАДИ

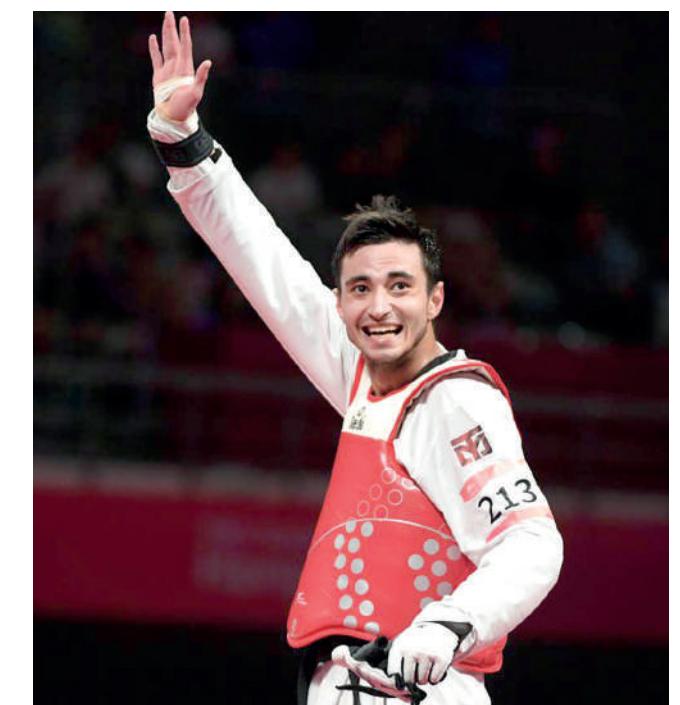
Хитойнинг “Dongfeng motor” автоконцерни Фарғонада электробуслар ишлаб чиқариш бўйича қўймати 100 миллион доллар бўлган инвестицион лойиҳани амалга оширишга киришмоқда.

Фарғона вилояти ҳокими Хайрулло Бозоров “Dongfen motor” автоконцерни бошқарув вакили Ся Тонг Юанни қабул қилид. Учрашува “Dongfeng motor” компанияси томонидан вилоятимизда амалга оширишга киришилаётган қўймати 100 миллион доллар бўлган, шу жумладан, биринчи босқичда 45 миллион доллар тўғридан-тўғри хорижий инвестиция йўналтириладиган “Dongfeng” электробусларни ишлаб чиқариш лойиҳаси муҳокама қилинди.

Мазкур корхона Фурқат тумани худудида жойлаштирилмоқда. Вилоят ҳокими бошчилигидаги Фарғона вилояти делегациясининг яқинда Хитойга амалий таҳрири давомиди вилоят раҳбари ушбу компаниянинг ишлаб чиқариш мажмусида бўлиб, электробуслар ишлаб чиқариш жараёнлари билан танишганди ҳамда вилоятда электробуслар ишлаб чиқариш лойиҳасини амалга ошириш бўйича инвестицион келишиш имзоланган эди.

“Dongfeng Special vehicle” масъулияти чекланган жамияти хорижий корхонаси вилоятда давлат рўйхатидан ўтказилди ҳамда янги корхона гувоҳномаси вилоят ҳокими томонидан Ся Тонг Юанга топширилди.

**Маъсурджен СУЛАЙМОНОВ,
ЎЗА мухбири.**

УЛУГБЕК РАШИДОВ – ОСИЁ ЎЙИНЛАРИ ЧЕМПИОНИ

Таэквондочилар битта олтин ва битта кумуш медални кўлга киритиши. Ўзбекистон ҳисобидаги олтин медаллар сони 6 тага етди.

Осиё ўйинларида -68 кг. вазн тоифасида иштирок этган таэквондо Улуғбек Рашидов юзасидан ҳисобидаги олтин медални тақдим этиди. У турнирдаги иштирокини ҳонгконглик Ло Вай Фунгни 14:1, 16:4 ҳисобирада таслим этиши билан бошлади. Чорак финалда Тайбей вакили Ий Жиу Чига қарши бахсада 13:0, 17:4 ҳисобирада мағлуб этиди. Ярим финалда таэквондо ватани ҳисобланган Жанубий Корея жамоаси вакили Жин Ҳожун устидан 16:9, 16:7 ҳисобирада галаба қозонди.

Финалда эса иорданиялик Абдулкарим Заидга ҳеч қандайди имконият қўйдирмади – 14:6, 13:9.

Шу куни таэквондо бўйича баҳсларда Ўзбекистон жамоасининг яна бир вакили Феруза Содикова ҳам финагла чиқканди. -67 кг вазн тоифасидаги баҳсларда қатнашган ушбу спортчи ўз йўлида таипандлик Тонгчан Сасикарн (5:4, 11:10), қозогистонлик Нурай Ҳуссайнова (6:8, 10:1, 7:2) ва эронлик Мелика Мирҳоссайнини (2:3, 13:10, 18:6) каби рақибларни мағлуб этиди. Аммо финалда хитойлик Сонг Жиега ютказиб қўйди – 0:2, 3:9. Шу тариқа, Ўзбекистон жамоаси ҳисобидаги олтин медаллар сони 6 тага, кумушлар сони 8 тага етди.

Rank	Team/NOC	+	-	0	Total	Rank by Total
1	People's Republic of China	70	39	17	126	1
2	Republic of Korea	16	18	27	61	2
3	Japan	13	23	21	57	3
4	Uzbekistan	6	8	11	25	4
5	Hong Kong, China	5	7	13	25	4
6	India	5	7	10	22	6
7	Thailand	5	2	8	15	7
8	Indonesia	3	2	6	11	9
9	Singapore	2	3	4	9	11
10	Chinese Taipei	2	3	3	8	12
11	Islamic Republic of Iran	1	5	8	14	8
12	Kazakhstan	1	2	8	11	9
13	Malaysia	1	2	4	7	14

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ

ҲАР БИР МУРОЖААТ НАЗОРАТДА

Кейинги йилларда идоралар масъулларининг одамлар ҳузурига, чекка қишлоқ, маҳаллаларга, хонадонларга бориб, аҳоли билан юзма-юз мuloқot қилишининг йўлга кўйилгани кўплаб муаммоларга барҳам бермоқда.

Ўтган давр мобайнида Ҳалқ қабулхонаси фуқароларнинг муаммоларини ҳал этиш имконини берадиган, барча даражадаги идоралар, ҳокимликлар билан аҳоли ўтрасидаги кўприкка, ўзаро мулоқтонинг самарали механизимига айланди. Ҳали қабулхоналари ва виртуал қабулхоналар фуқаролардан келиб тушаётган мурожаатлар уларнинг ҳаёт тарзи, эҳтиёjlари ва жойлардаги муаммоларни ҳал килишида муҳим роль йўнамоқда. Жумладан, туманимизда, жорий йилнинг ўтган даврида қарийиб 4 ярим мингта мурожаат келиб тушган бўлиб, уларнинг салкам 3 яримтаси

иёбий ҳал этилди.

Ҳалқ қабулхонаси билан келишган ва тасдиқланган режа-жадвалларга асосан сектор раҳбарларни томонидан жами 144 маротаба саёр қабуллар ўтказилди. Уларда 615 та турли масалаларда мурожаат ва муаммолар кўтарилиб, шундан 511 таси қаноатлантирилди. Жумладан, 3-сектор ҳудудидаги Қоратери маҳалласида яшовчи фуқаро Х.Гнинг 3 нафар фарзандининг моддий таъминоти учун алимент пулларни ундириб берилишини сўраб қилган мурожаат иёбий ҳал этилди. Уч миллион сўмдан ортиқ алимент пуллари Ҳалқ қабулхона-

синын аралашуви билан ундирилди. Шунингдек, 4-сектор ҳудудидаги “Шўраги” МФДда яшовчи фуқаро М.Рнинг бир марталик моддий ёрдам олиши масаласида қилган мурожаати ҳам иёбий ҳал қилиниб, 2 миллион сўм – бир марталик моддий ёрдам берилди.

Албатта, бундай мисолларни кўплаб келитириш мумкин. Сирасини айтганда, йўлланётган ҳар бир мурожаат қатъий назоратда.

Ғ.ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президентининг
Норин туманидаги
Ҳалқ қабулхонаси мутахassisи.

Қишлоқ ҳўжалигини илмий асосда йўлга кўймас эканмиз, соҳада ривожланиши бўлмайди.

Ш. МИРЗИЁЕВ.

КРОТАЛАРИЯ – МЎЖИЗАВИЙ ЭКИН

Кейинги йилларда ерлардан дехқончилик мақсадида фойдаланиш орқали турили хил муаммолар келиб чиқмоқда, ерларнинг мелиоратив ҳолати ёмонлашиб, унумдорлиги йилдан йилга пасайиб бормоқда.

Ушбу ҳолатни яхшилаш учун қишлоқ хўжалиги экинлари қаторига тупроқ деградациясини ва шўрланишини камайтирадиган, тупроқ унумдорлигини тиклайтирадиган, чорвачилиқда кўшимча даромад манбаи бўла оладиган дуккакли экин тури бўлган кўк ўйт, ем-ҳашак, тола, дори-дармон сифатида фойдаланиладиган ноанъанавий кроталария (Crotalaria juncea L.) ўсимлигини киритиш ҳамда

етиштириш агротехнологияларини ишлаб чиқиши муҳим масалалардан бириди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 18 мартағи “Чорвачилиқ таромони янада ривожлантириш ва кўллаб-куватлаш чора-тадбирлари тўғрисида” ги қарорида озуқабон экинларнинг янги навлари ва дурагайларини яратиш, уларнинг агротехнологияларини таомиллаштириш, бирламчи урӯчилик ишларини олиб бориш, тупроқ таркибини яхшиловчи кучсиз ва ўрта даражада шўрланган тупроқ шароитларига мос юкори оқсилли ва ноанъанавий озуқабон экинларни иқимлаштириш, селекция ва урӯчилик ишларини олиб бориш каби қатори вазифалар белгилаб қўйилган. Шунингдек, давлатимиз раҳбари Қорақалпогистон Республикасига амалга оширган ташрифи давомида

орол муамносининг салбий таъсирини юмшатиш, Орол бўйи тупроқ-иклими шароитига мослаштирилган ўсимликлар майдонларини кенгайтириш, худудда ердан фойдаланиши

Кроталария ўсимлиги толаси каноп толаси сингари арқон, ип ва балиқ тўрлари ишлаб чиқариша ишлатилади

ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИДА ХОРИЖНИНГ ЕТАКЧИ КОМПАНИЯЛАРИ БИЛАН ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙМОҚДА

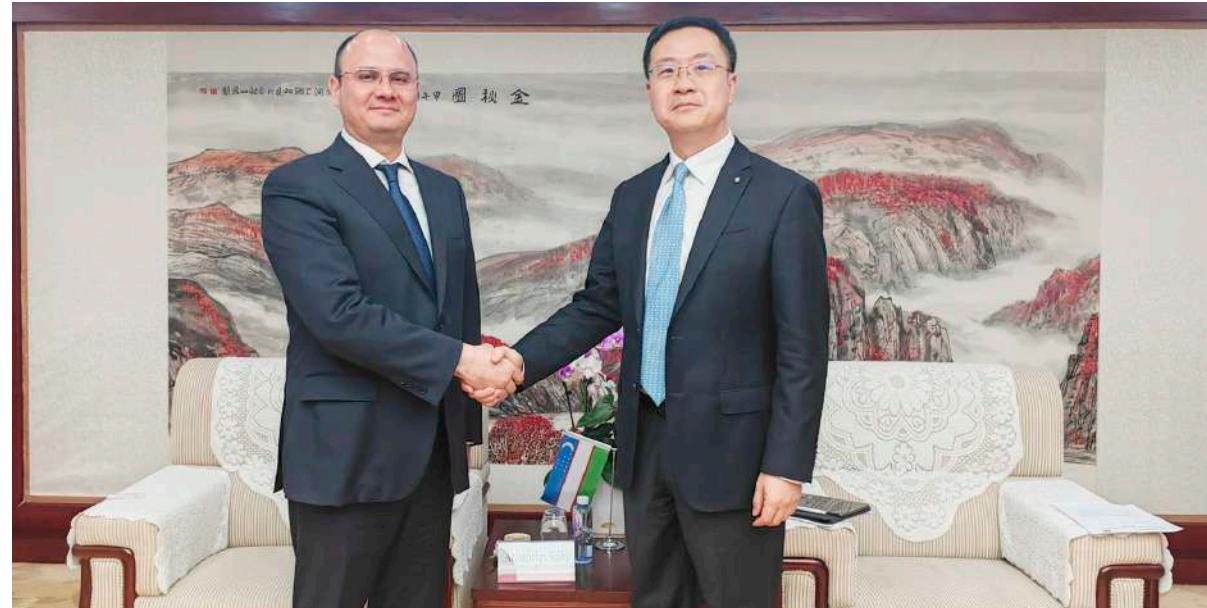
Жорий йилнинг 22 сентябр куни Қурилиш материаллари саноатини ривожлантириш бўйича Кенгаш раиси Сахи Аннакличев бошчилигидаги ишчи гурӯҳ
Пекин шаҳрида "China National Building Material" (CNBM) корпорацияси мутасаддилари билан қатор амалий учрашувлар ўтказди.

Давлатимиз раҳбари томонидан саноатни ривожлантиришга етакчи мамлакатлар тажрибасини ўзлаштиришга қарор ташкилган қатор вазифалар белгиланган. Қурилиш материаллари саноатини ривожлантириш бўйича Кенгаш томонидан бу борада тизимиш ишлар амалга оширилмоқда.

Нафакат Хитойда, балки дунё қурилиш материаллари саноатида пешқадам компаниялардан биро хисобланган "China National Building Material" корпорацияси билан ўтказилган учрашувлар ҳам иккни томонлама манфаатли келишувларга бой бўлди. Корпорация президенти, жаноб Рушан Вэй Ўзбекистонда сунгига йилларда амалга оширилаётган исплоҳотларни юксак баҳолаб, қурилиш материаллари саноатининг жадал тараққиётга ётётгани кўплаб хорижий инвесторлар каби Хитойда ҳам катта қизиқиш билан қаралаётганини ургулади.

Ишни гурӯҳ аъзолари CNBM корпорацияси фаолияти, хусусан, ҳам ашё сифати, ишлаб чиқариш ва синов-лаборатория жараёнлари, кадрлар тайёрлаш ва улар сапохжитини ошириш борасидаги ишлар билан танишиди.

Қайд этиш жоиз, 40 йилдан бери фаолият кўрсатаётган CNBM корпорацияси қурилиш материаллари ишлаб чиқарида

дунёда энг йирик компаниялар сирасига киради. Йилига 525 млн. тонна цемент, 460 млн. тонна бетон, 2,3 млн. тонна толали шиша, 2,2 млрд. метр куб гипсокартон ишлаб чиқариш кувватига эга.

Корпорация таркибида, шунингдек, нафакат қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, балки саноатнинг бошча тармоқлари учун ҳам технолог-муҳандислар тайёрлашага ихтиносашган қурилиш материаллари академияси (China building materials academy) фаолияти йўлга қўйилган. Илим даргоҳида

саноатда инновацион лойиҳалари ишлаб чиқиш ҳамда янги технологияларни яратиш устида ҳам илмий-амалий иш олиб борилади.

Хусусан, айни пайтда таркибида углеводороди кам бўлган цемент (бино иншоотларнинг мустаҳкамлигини оширади ва узоқ йиллар хизмат қилишини таъминлайди) ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш бўйича иш олиб бориладиган таъкидланади.

Учрашувлар давомида CNBM корпорацияси ва унинг таркибидаги "Jushi" Co., Ltd (шиша толасидан кенг фойдаланган

холда) компанияси билан ҳамкорликда Ўзбекистонда қурилиш материаллари саноатини янада ривожлантиришга қартилган, ҳудудларда мавжуд хом ашё заҳираларидан келиб чиқиб, қатор қўшма лойиҳалар, жумладан, юқори маркали цементнинг янги турлари, бетон, композит материаллари, каолиндан тайёр маҳсулотлар, юқори босимга чидамли композит кўвурлар ҳамда деворборл ғўтча чидамли композит панеллар ишлаб чиқариш сингари лойиҳаларни амалга ошириша келишиди.

Шунингдек, Сиджо шаҳрида

даражасида белгилаш, давлат таълим ташкилотларида фаолият юритаётган педагогларни давлат томонидан ўкув кўлланмалар, бирлами чўкув-услубий материаллар ва ўкув куроллари билан бунга таъминлаш кабилар шулар жумласиданди.

Сирасини айтганда, CNBM корпорацияси билан йўлга қўйиллаётган ҳамкорлик муносабатлари мамлакатимизда қурилиш материаллари саноатида хорижий инвестициялар кўлланминг ошиши, замонавий технологиялар, янги билим ва кўнималарнинг ўзлаштирилишига замин яратади.

Ўзсаноатқурилишбанк ахборот хизмати

и "Sinoma Design And Research Institute Of Non-metallic Minerals Industry" Co., Ltd институти билан ҳамкорлик ўрнатиди. 1959 йилда ташкил этилган институт нометалл фойдали қазилмаларни таркибини ўрганиш, уларни бойитиш ва юқори сифатли, янги турдаги, энергетикамкор қурилиш материаллари ишлаб чиқариша фойдаланиш бўйича илмий тадқиқот ишларни олиб боради ҳамда бино иншоотларни (мавзумур, турар жой ва ишлаб чиқариш бинолари) лойиха-лаштириш хизматини кўрсатади.

Жумладан, институтда саноатда кенг фойдаланиладиган графит, каолин, бентонит, нефелин, кварц қуми, дала шпати, волластонит ва шу каби 30 дан ортиқ фойдали қазилмаларни таркибини ўрганиш ва бойитиш бўйича илмий тадқиқот ишларни олиб борилади.

Сирасини айтганда, CNBM корпорацияси билан йўлга қўйиллаётган ҳамкорлик муносабатлари мамлакатимизда қурилиш материаллари саноатида хорижий инвестициялар кўлланминг ошиши, замонавий технологиялар, янги билим ва кўнималарнинг ўзлаштирилишига замин яратади.

Қурилиш ҳамкорликни юритаётган педагогларни давлат томонидан ўкув кўлланмалар, бирлами чўкув-услубий материаллар ва ўкув куроллари билан бунга таъминлаш кабилар шулар жумласиданди.

Ўқитувчилар ҳуқуқларини химоя килиши масаласи Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексида ҳам, Маъмурӣ жавобгарлик тўғри-

ПЕДАГОГ МАҚОМИ ВА ҲУҚУҚЛАРИ НИМАЛАРДАН ИБОРАТ?

(Боши 1-саҳифада)

Педагог ҳодимларнинг ҳуқуқлари, шаъни, қадр-кимматини химоя қилиш масаласида ва мансабдор педагогларни меҳнатга маъмурӣ тарзда мажбурлаганлик учун жавобгарлик белгиланган. Унга кўра, шундай ҳуқуқбузарлик таълим ташкилотининг педагог ҳодимига нисбатан содир этилган бўлса, базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан бир юз эллик бараварига мидкорда жарима солишига сабаб булади.

Ўқитувчи-педагогларни мажбурий меҳнатга жалб этилиши жамиятимизнинг оғрикли муаммоларидан бирли булиб кепалётган эди. Аммо 2018 йилда Президентимизнинг ташаббуси билан бунга лавозим мөшига тўланаётган устаманнинг мидкорларни конун даражасида белгилаш, давлат таълим ташкилотларида фаолият юритаётган педагогларни давлат томонидан ўкув кўлланмалар, бирлами чўкув-услубий материаллар ва ўкув куроллари билан бунга таъминлаш кабилар шулар жумласиданди.

Ўқитувчилар ҳуқуқларини химоя килиши масаласи Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексида ҳам, Маъмурӣ жавобгарлик тўғри-

КУЗ-ҚИШ МАВСУМИ БОШЛАНМОҚДА...

Куз-қиши мавсуми ҳам бошланмоқда. Шу боис, Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ҳамда тегишили вазирлик ва идоралар ҳамкорлигидаги аҳоли хонадонлари, ижтимоий соҳа обьектлари ва тадбиркорлик субъектларни иситида, маший этижёлар учун барча турдаги ёқилиги ва энергия ресурсларидан фойдаланишида баҳтсиз ҳодисаларнинг олдини олиши оид қўшма қарор қабул қилинди.

Қарор ижросини таъминлаш мақсадида Йққасарой тумани ФВБ ҳодимлари томонидан аҳоли турар ўйлари ва корхона-ташкилотларда профилятик тадбирлар профайтирилган ҳолда олиб борилмоқда. Бу борада тарбибот материалларида, аҳоли билан ўтказилган таъкидланадиган учрашувларда ва ОАВ орқали мунтазам огоҳлантиришлар берип борилаяти.

Хурматли фуқаролар!

Шу ўринда таъкидламоқчи мискин, ўзингиз ва яқинларнинг ҳаётини, уй-жойингиз ва мол-мулкингизни ёнгинардан асрараш мақсадида бошқа тасвиялар қарор, айрим қоидаларга амал килиш таъб этилади. Ёниб турган газ ва электр асобларини назоратсиз қўлдирманг, ўчқоларни ўт олидириш мақсадида бензин,

керосин, солярка каби тез алана олуви виситалардан фойдаланманг, ювилган кийим-кечакларни газ плитаси ёки иситиш пеҷлари устидаги куритманг, газ мосламалирини резина шланг орқали улаб фойдаланманг, электр симларини очиқ ҳолда, бурама ёки катти тортилган ҳолда ўтқазманг, печка мўриконларида уларни ишлатманг, иситиш печларининг тутун йўли тегиши соҳа ҳодимлари томонидан текшириши лозим.

Шу каби ёнгина ҳафсизлиги қоидаларига амал қиласанги, хонадонингиз ёнгина оғатидан жабр кўрмай, ўзингиз ҳам хотиржам бўласиз.

Дилсора АБДУМАЖИДОВА, Йққасарой тумани ФВБ П ва НБ кичик инспектори, катта сержант.

КРОТАЛАРИЯ – МҮЖИЗАВИЙ ЭКИН

(Боши 1-саҳифада)

Ушбу қарор ва топшириклар ижросини таъминлаш борасида бир гурӯҳ олимларимиз томонидан тупроқ шўрланишига, курғоқчиликка чидамли, турли тупроқ шароитига мослашувчан, кўк ўғит, ем-хашак, тола, озиқ-овқат ва доро-дармон сифатида фойдаланиш мумкин бўлган ноањанавий дуккакли экин – кроталария ўсимлиги Республикаси турли тупроқ-иқлими шароитларига мослаштирилди, интродукция қилинди. Кроталария туркум ўсимликларининг 600 га яқин тури мавжуд бўлиб, 6-7 тури маданийлаштирилган. Хиндистон, Австралия, Африка ва бошқа тропик ва субтропик мамлакатларда тола, яшил ўғит, ем-хашак, озиқ-овқат, доровор сифатида етиширилди.

Дуккакли ўсимликларнинг бошқа ўсимликлардан афзаллиги улар амал даври давомида ҳаводан азот ўзлаштириб, бир қисмни ўсимлик ўзлаштирилган формага айлантирида виши кисмни тупроқда азот манбаи сифатида топширилди. Бу кейини ўтилган экин хосилорига ижобий таъсир этади. Кроталария ҳам дуккакли экин бўлганлиги сабабли илдизда туганак бактериялар тўплайди. Унинг бу хусусигидан тупроқ унумдорлигини сақлаш ва оширишда унумли фойдаланиш мумкин.

Кроталария ўсимлиги қишлоқ хўжалигида тупроқларни экологик тозаловчи ва бегона ўтларга биологияк курашда аллелопатик ўсимлик сифатида фойдаланиш учун синов-дган ўтган. Шунингдек, у фитотоксик ўсимлик хисобланниб, аллелопатик фаолият баргларда илдиз ёки пояга қарагандага кўпроқ. Муҳим хусусиятларидан бирни ифлосланган тупроқларни тозалаш ва зарарсизлантиришда самарали усул – фиторемедиация қобилияти ҳам мавжуд бўлиб, тупроқда кучли металл сифатида

вомида парваришланган далада 80-120 кг/га биологияк азот, 10-12 тонна органик масса қолдириб тупроқ унумдорлигини 10-15 фоизга оширади. Кроталария гектарига 40 кг. турар ўтилганда 60 кун давомидан гуллашанинг дастлабки босқичида сидерат сифатида ерга хайдаб ташланганда 30-33 кг/га азот ва 1,5 т/га куруқ органик модда ҳосил килиши мумкинлиги аниқланган. Шунингдек, ёзда тақорий экин сифатида ўстирилганда 1,2 т/га куруқ биомасса ҳамда 22-25 кг/га азот тўплостида мумкин. Республикаси турли тупроқларни сақлашадиган майдонларидан йил давомида 2-3 марта ҳосил олиш имкониятини ҳисобга олиб, ўзининг таркибида юқори сифатли оқсил сақлайдиган ва мавжуд оқсил тақислиги муммосини ижобий ҳолада таддиган кишлоқ хўжалиги экинларни топлашадиганда ҳосил килиши мумкин. Кроталарияни ҳам асосий ва тақорий экин сифатида ўстирилганда 1,2 т/га куруқ биомасса ҳамда 22-25 кг/га азот тўплостида мумкин. Кроталарияни ҳам мавжуд оқсил тақислиги муммосини ижобий ҳолада таддиган кишлоқ хўжалиги экинларни топлашадиганда ҳосил килиши мумкин. Кроталарияни ҳам асосий ва тақорий экин сифатида ўстирилганда 1,2 т/га куруқ биомасса ҳамда 22-25 кг/га азот тўплостида мумкин. Кроталарияни ҳам мавжуд оқсил тақислиги муммосини ижобий ҳолада таддиган кишлоқ хўжалиги экинларни топлашадиганда ҳосил килиши мумкин. Кроталарияни ҳам асосий ва тақорий экин сифатида ўстирилганда 1,2 т/га куруқ биомасса ҳамда 22-25 кг/га азот тўплостида мумкин. Кроталарияни ҳам мавжуд оқсил тақислиги муммосини ижобий ҳолада таддиган кишлоқ хўжалиги экинларни топлашадиганда ҳосил килиши мумкин. Кроталарияни ҳам асосий ва тақорий экин сифатида ўстирилганда 1,2 т/га куруқ биомасса ҳамда 22-25 кг/га азот тўплостида мумкин. Кроталарияни ҳам мавжуд оқсил тақислиги муммосини ижобий ҳолада таддиган кишлоқ хўжалиги экинларни топлашадиганда ҳосил килиши мумкин. Кроталарияни ҳам асосий ва тақорий экин сифатида ўстирилганда 1,2 т/га куруқ биомасса ҳамда 22-25 кг/га азот тўплостида мумкин. Кроталарияни ҳам мавжуд оқсил тақислиги муммосини ижобий ҳолада таддиган кишлоқ хўжалиги экинларни топлашадиганда ҳосил килиши мумкин. Кроталарияни ҳам асосий ва тақорий экин сифатида ўстирилганда 1,2 т/га куруқ биомасса ҳамда 22-25 кг/га азот тўплостида мумкин. Кроталарияни ҳам мавжуд оқсил тақислиги муммосини ижобий ҳолада таддиган кишлоқ хўжалиги экинларни топлашадиганда ҳосил килиши мумкин. Кроталарияни ҳам асосий ва тақорий экин сифатида ўстирилганда 1,2 т/га куруқ биомасса ҳамда 22-25 кг/га азот тўплостида мумкин. Кроталарияни ҳам мавжуд оқсил тақислиги муммосини ижобий ҳолада таддиган кишлоқ хўжалиги экинларни топлашадиганда ҳосил килиши мумкин. Кроталарияни ҳам асосий ва тақорий экин сифатида ўстирилганда

1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар куни

"TOSHKENT SUV TA'MINOTI" MChJ ЖАМОАСИ

1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар куни муносабати билан барча устозларни, захматкаш муаллимларни чин дилдан кутлади.

Президентимиз таъкидлаганларидек, муаллимнинг обрў-эътибори – бу аввало милятнинг, бутун ҳалкнинг обрў-эътиборидир.

Шу боис ҳам мамлакатимизда кейинги йилларда ўқитувчи ва мураббийларнинг жамиятимиз ҳаётидаги ўрни ва таъсирини кучайтириш, таълим тизимини замон талаблари асосида ташкил этиш бўйича улкан ислоҳотлар амала оширилмоқда.

Кадрли устозлар!

Барчангизга шарафли йўлда олиб бораётган олижаноб фаолиятнингизда ва шахсий ҳаётингизда янги ижтоборларни оғизлаб ошираймоқда!

Хонаёндларнингиздан файзу барака, хурсандчиллик аримасин!

Хотира

ҚАЛБИ ҚАЙНОҚ ИЖОДКОР ЭДИ

Раҳматлик Абдулла Сафоевни Хоразмда яхши инсон, қалби ёниқ журналист сифатида эслашади. Ҳақиқатан ҳам шундай эди. У таҳририядан ўзига берилган топширикни сидқидилдан адо этар, айниқса, тезкорлик ва ҳозиржавоблик унинг шиори эди. Ҳар бир мақолага ижодий ёндашиб, пухта ёзарди.

газетасида адабий ходим, бўлим мудири, масъуль котиб вазифаларида фаолият олиб борди. 2011 йилдан эса "Хоразм ҳақиқати" газетаси мұхбира сифатида ўз фаолиятни давом эттириди. Шунингдек, Республика "Маҳалла" газетасининг Хоразм вилояти бўйича мұхбира бўйлаб ўн йилча ишлади. "Хива тонги" газетасида "Сизга сўзин кўп эди, она", "Қалъа тип-симини очган", "Дунё ичра дунё яратди", "Гунчанинг тикани", "Хоразм ҳақиқати" газетасида "Ўйинчоқ овунчоқ эмас", "Болап бахти бозордами?", "Бахти баркамон баҳши", "Булбуллар согинар овозларини", "Мени пахтазордан топасиз", "Ўртаёлни ўртаётган муммом", "Миссионерлик – иллат", "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетасида "Кўш соҳиб булбули", "Деразадаги нур", "Жавобсиз қолган савол", "Шунингдек, "Халқ сўзи", "Қишлоқ ҳаёти", "Оила ва жамият", "Маҳалла" газеталарида босилган кўплаб маколалари, лавҳалари, очерк ва фельтөтонлари унинг серкіра ижодкор эканлигидан далолат беради. Абдулла Сафоев воҳамисининг илгор вакиллари тўғрисида ўнлаб китоблар ёди. Республика миссионерликни таъсислашадиган "Сўнмас юздуллар", "Элим деб яшаган", "Комил Хоразмий ва авлодлари", "Хоразмлик тадбиркор", "Соғиниб яшамоқ баҳти", "Кўнглиси сиздадур", "Учмас чирок", "Кўнгил қариммайди", "Хива мезбони", "Хива пилими", "Устоздание дунё", "Гулунган излар", "Ҳаёт сабоқлари", "Армонли дунё", "Сўзи хикмат, умри ибрат", "Муножат", "Муҳаббат кўчалари", "Гандимишн фарзанди", "Хива зиёрати" каби китоблари нашр килинди. Мана, кўлимда сўнги ёзган китоби "Хива зиёрати". 2019 йилнинг декабрида

Абдулла ака умрининг 47 йилини журналистика соҳасига, бадиий ижодкорга багишлади. Хоразмнинг Питнагидан тортиб, Гурланигача бўлган барча ҳудудларни неча мартараб алланди. Қанчадан канча пахтакору миришкор, курувию тадбиркор, пиллакору чорвадорларни кашф этди. Уларни кенг газетхонлар оммасига танидти.

Абдулла Сафоев 1952 йилда қадимий ва нафқирон Хива шаҳрининг Сангар маҳалласидан дунёга келган. Сангар маҳалласидан жуда кўп номдор ижодкор ва санъаткорлар етишиб чиқкан. Оизза ҳалфа, Комил Девоний... Ана шу инсонларнинг изоди эди Абдулла ака ҳам. У тинимсиз изланишлари, сермаҳсул ижоди билан Хоразм вилоятининг иктидорли, талантли ва фидойи журналистилардан бирни сифатида танилди. Ўрта мактабда ўқиб юрган кезларидәй туман ва вилоят газеталарида, "Гулхан" журналида мақолалари, шеърлари мутазам чиқиб турди. 1973-1977 йилларда Кўшкўпир тумани "Мўн хосил учун" газетасида, 1977 йилдан 2015 йилгacha Хива шаҳри "Хива тонги"

Болтабой
МУҲАММАД ҚУРБОН

Эълон

2024-yil davomida, "Tuyamo'yn gidrouzelidan foydalanish boshqarmasi"ning loyiha, kuzatuv va joriy ta'mirlash-tiklash tadbirlarida ishtiroy etish istagi bor korxona, tashkilotlar maxsus ruxsatnomha rasmiylashtirishlari uchun biometrik pasportga ega ischihi-xizmatchilar, mashina-mexanizmlar, materiallarr va kerakli asbob-uskulalarining minimal ro'yhatini 05.10.2023 yilgacha (elektron varianti bilan birga) taqdirm etishlari mumkin.

2024-yil davomida "Tuyamo'yn gidrouzelidan foydalanish boshqarmasi"ning loyiha, kuzatuv va joriy ta'mirlash-tiklash tadbirlarini "dxarid.uzex.uz" va "etender.uzex.uz" saytidagi kuzatib borishlari mumkin.

Manzil: Xorazm viloyati. Turqoqal'a tumani Pitnak shahri.

Murojaat uchun telefonlar: 0-362-305-49-06, 0-362-305-47-79, faks: 0-362-305-49-06.

МАМЛАКАТИМИЗДАГИ
ДОННИ ҚАЙТА ИШЛОВЧИ ЙИРИК
КОРХОНАЛАРДАН БИРИ БЎЛГАН
“НАВОЙДОНМАҲСУЛОТЛАРИ”
АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

Барчамиз учун азизу мукаррам бўлган устозларни

1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар куни муносабати билан муборакбод этади ҳамда уларга мустаҳкам соғлик, эзгу ишларида муваффакиятлар тилайди.

Барчангизга машаккатли ва шарафли меҳнатингиз маҳсул – шогирдларнинг камолини кўриш насиб қилсин, мухтаром устозлар!

МАҲАМ-ЧИРЧИҚ

AMMONIY SULFAT

Маҳсулот сертификатланган
№ UZ.SMT.01.080.65533977
GOST 9097-82

Манзил: Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳри Тошкент кўчаси 2-йи.

Тел.: +998 (7071) 5-25-20, 5-34-40, 9-35-08.
Факс: +998 (7071) 6-40-79, 6-55-46, 6-45-57.

info@maxam-chirchiq.uz

www.maxam-chirchiq.uz

Байрамингиз муборак бўлсин, азиз устозлар!

Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш қўмитаси ҳузуридаги

ВЕТЕРИНАРИЯ ДОРИ ВОСИТАЛАРИ ОЗУҚАБОП ҚЎШИМЧАЛАР СИФАТИ ВА МУОМАЛАСИ НАЗОРАТИ БЎЙИЧА ДАВЛАТ ИЛМИЙ МАРКАЗИ ЖАМОАСИ

1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар куни
муносабати билан ветеринария ва чорвачилик соҳасида
ёш авлод тарбиясига умрини бахшида этаётган
барча устоз ва мураббийларни
касб байрами билан самимий муборакбод этади.

Азиз устоз ва мураббийлар!
Эзгу мақсадлар йўлида куч-куват, сиҳат-саломатлик,
бахт ва омад тарқ этмасин!

**ЧОРВАЧИЛИК ВА УНИНГ ТАРМОҚЛАРИДА
ФАОЛИЯТ ЮРИТАЁТГАН ТАДБИРКОРЛАР ДИҚҚАТИГА!**

ҲУРМАТЛИ ТАДБИРКОРЛАР!

Агарда ветеринария дори воситалари, озуқабоп қўшимчаларни қўллаш натижасида ҳайвон соглигига ёки улардан олинган маҳсулотлар сифатига ножсўя таъсири намоён бўлганда ёки шубҳаланганингизда зудлик билан Ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириши қўмитаси ҳузуридаги Ветеринария дори воситалари озуқабоп қўшимчалар сифати ва муомаласи назорати бўйича давлат илмий марказига хабар берии ҳамда дори воситалари, озуқабоп қўшимчаларни ва озуқалардан намуналар юборишни тавсия киламиз.

Марказга юборилган ветеринария дори воситалари, озуқа қўшимчалари ва озуқа намуналари қисқа муддатда, белгиланган тартибда сифат кўрсатгичлари ва хавфсизлиги юзасидан текширилиб, асосланган хulosалар берилади.

Шунингдек, ветеринария дори воситалари, озуқабоп қўшимчаларни техник жиҳатдан тартибга солиш бўйича норматив ҳужжатлар тайёрлашда амалий ёрдам кўрсатамиш!

Мурожаат учун манзил: 100208, Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани 100 уй, тел: (71)-231-91-24, (90)-808-42-49, (93)-306-78-26.

ВЕТЕРИНАРИЯ ДОРИ ВОСИТАЛАРИ ОЗУҚАБОП ҚЎШИМЧАЛАР СИФАТИ ВА МУОМАЛАСИ НАЗОРАТИ БЎЙИЧА ДАВЛАТ ИЛМИЙ МАРКАЗИ